Lausunto Puolustusvaliokunnalle 17.5.2017

kenttäpiispa Pekka Särkiö

Henkinen kriisinkestävyys ja Kirkollinen ala Puolustusvoimissa

Yhteiskunnan turvallisuusstrategiaa (2010) päivitetään parhaillaan. Siinä todetaan: "Henkistä kriisinsietokykyä ylläpidetään kasvatuksen, opetuksen, viestinnän, ***hengellisen toiminnan*** ja kulttuuriomaisuuden suojelun avulla" (s. 48). Edelleen todetaan, että "Viranomaisilla, kirkoilla ja järjestöillä on valmiudet antaa psykososiaalista tukea, jolla ehkäistään traumaperäisten häiriöiden vaikutus kansakunnan henkiseen kriisinkestävyyteen" (s. 49).

Hengellisten palveluiden turvaaminen ja kulttuurisen identiteetin vahvistaminen ovat Opetus- ja kulttuuriministeriön alaan kuuluvia asioita, kuten henkinen kriisinkestävyys yleensä.

Puolustusselonteossa asiaa sivutaan vain Puolustusvoimien oman toimialan osalta: "Suomalainen asevelvollisuus ja kansalaisten maanpuolustustahto vahvistavat yhteiskunnan kriisinsietokykyä" (s. 15) … "Maanpuolustus on koko kansan asia, ja suomalaisten korkea maanpuolustustahto on puolustuskyvyn perusta. Sen ylläpidosta vastaavat osaltaan vapaaehtoista maanpuolustustyötä tekevät järjestöt" (s. 27).

Monet järjestöt ja tahot tekevät lisäksi arvokasta työtä henkisen kriisinkestävyyden hyväksi. Näitä ei kuitenkaan mainita Puolustusselonteossa.

Seurakunnilla on tärkeä tehtävä henkisen kriisinsietokyvyn ylläpitämisessä. Joukko-osastojen ja tuomiokapitulien sekä seurakuntien välillä on solmittu yhteistyösopimuksia. Niiden tarkoituksena on tukea seurakuntia henkisen tuen ja kaatuneitten huollon toteuttamisessa.

Kirkollinen ala

Toimintakyky on sotilaan ja joukon kykyä toimia kaikissa oloissa. Sotilaspappien tehtävänä on tukea eettistä ja henkistä toimintakykyä, joka liittyy tajuun oikeasta ja väärästä sekä ihmisen arvosta, syyllisyydestä ja armahduksesta . Pappien läsnäolo, keskustelut, hartaudet sekä ehtoollinen vahvistavat uskoa ja toivoa sodan keskellä. Kaatuneiden huolto ylläpitää moraalia, ihmisarvoa ja rohkaisee surussa.

Puolustusvoimissa vallitsee uskonnon vapaus: jokaisella on oikeus uskonnon tuomaan tukeen ja hengellisiin palveluihin. Ketään ei velvoiteta vastoin omaatuntoaan uskonnon harjoittamiseen. Kenttähartauksista on mahdollista poistua. Sotilasjumalanpalveluksille on uskonnoton vaihtoehto. Sotilasvala sisältää kuitenkin uskonnollisia elementtejä. Sotilasvakuutus on sille laissa säädetty uskonnoton vaihtoehto. Molemmat ovat vapaasti valittavissa.

Varusmiehistä noin 89% on uskontokuntien jäseniä ja noin 11% uskontokuntiin kuulumattomia. Eniten on ev.lut. kirkon jäseniä (n. 85%, kun koko väestöstä heitä on noin 72%).

Muita uskontoja tunnustavia tuetaan mahdollistamalla heille palveluksen sallimissa rajoissa oma ruokavalio, juhlalomat, rukoushetket sekä paasto. Sotilaspapit ovat kaikkia varten. Sotilasimaamille ei nähdä tarvetta.